

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1158/2022
05.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић, Споменке Зарић, Добриле Страјина и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драгана Милидраговић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Жарко Зрењанин“ из Новог Сада, коју заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3516/21 од 12.01.2022. године, у седници одржаној 05.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3516/21 од 12.01.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3516/21 од 12.01.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1097/21 од 28.09.2021. године, у обавезујућем делу, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој за период од 01.02.2018. године до 31.08.2019. године, исплати:

-на име накнаде за исхрану у току рада износ од 29.792,50 динара, са затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате и износ од 5.346,19 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости сваког појединачног износа до 08.02.2021. године, као и на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 17.852,85 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате и износ од 2.809,98 динара на име затезне камате обрачунате за период од доспелости сваког појединачног износа до 08.02.2021. године, као и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 40.450,00 динара, са законском затезном каматом.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженој накнади трошкове поступка у износу од 69.806,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1097/21 од 28.09.2021. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиље је усвојен. Ставом другим изреке,

обавезана је тужена да тужиљи за период од 01.02.2018. године до 31.08.2019. године, исплати појединачне износе на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као и износе на име затезне камате обрачунате од доспелости до исплате, ближе одређене овим ставом изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев преко досуђених, а до тражених износа, ближе назначени овим ставом изреке. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 40.450,00 динара, са затезном каматом од извршности до исплате, док је ставом шестим изреке одлучено да се тужиља ослобађа обавезе плаћања трошкова судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3516/21 од 12.01.2022. године, жалба тужене је одбијена, а првостепена пресуда потврђена.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, са позивом да се о истој одлучује применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

По одредби члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Поступајући на основу цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд је имајући у виду различиту судску праксу апелационих судова у истој чињеничноправној ситуацији дозволио одлучивање о посебној ревизији тужене.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у спорном периоду била запослена код тужене и обављала је послове ..., а затим Тужена јој је обрачунавала и исплаћивала плату тако што је основицу, коју утврђује Влада Републике Србије, множила са коефицијентом радног места тужиље, који је износио 9,54, односно 8,62, након чега је целокупно обрачунату плату са увећањима и накнадама упоређивала са минималном зарадом и по потреби попуњавала до износа минималне зараде. На обрачунским листама плате за тужиљу нису исказиване накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора као посебне ставке.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови налазе да тужиљи у спорном периоду нису исплаћиване накнаде на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да када се коефицијент тужиље помножи са ценом рада, плата није одговарала висини минималне зараде, на основу чега су извели закључак да у коефицијенту за обрачун плате тужиљи нису биле садржане предметне накнаде и из ових разлога су усвојили тужбени захтев у наведеним износима.

Према становишту Врховног касационог суда, ревизијом се основано указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално права.

Одредбом члана 1. став 1. тачка 3. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/01 ... 21/16) који се примењује и на школе-установе основане ради обезбеђивања и остваривања права утврђених законом и остваривања другог законом утврђеног интереса у области образовања, прописано је да

се овим законом уређује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања изеђу осталих и запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Чланом 4. став 2. истог закона, прописано је да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Коефицијенти за обрачун и исплату плате запослених у школама одређени су Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 44/01 са изменама). Влада Републике Србије и репрезентативни синдикати закључили су Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ бр. 21/15 и 92/20) којим су поред осталог уредили права, обавезе и одговорности из рада и по основу рада запослених у основним школама, средњим школама и домовима ученика, којима се средства за плате обезбеђују у буџету Републике Србије. Међутим, имајући у виду да истим није уговорено и право запослених на исплату накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, произлази да када су у питању наведене накнаде на запослене у школама се примењују одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама. Овим законом је прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, као и да садржи додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Такође, иако се из коефицијента основне плате за тужилу од 9,54, односно 8,62, и у исплатним листама, не види који проценат или номинални износ представљају наведене накнаде, сама та чињеница не ствара основ за њихову исплату на начин како су то нижестепени судови утврдили (параметрима Посебних Колективних уговора у РС: за делатност путне привреде, за јавна комунална предузећа и сл.), нити подразумева да део коефицијента тужиле поуздано не садржи предметне трошкове. Код овако утврђене чињеничне и правне ситуације, по оцени Врховног касационог суда тужилца нема право на тражене накнаде, јер јој је тужена плату обрачунавала и исплаћивала у складу са утврђеним коефицијентом (у којем су према законској одредби садржани додаци за исхрану и регрес), због чега су пресуде преиначене, а тужбени захтев тужилце одбијен као неоснован.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у поступку, те је тужилца обавезана да јој накнади парничне трошкове у износу од 69.806,00 динара, применом члана 153, 154, 163. и 165. став 2. ЗПП. Туженој су досуђени опредељени трошкови који обухватају: састав одговора на тужбу 9.000,00 динара, заступања на два одржана рочишта по 10.500,00 динара, састав жалбе и ревизије по 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21), као и судску таксу на жалбу 3.806,00 динара, одмерену према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...106/15).

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**